

Kálvin János

Lélek és Írás

(Részletek az *Institutio*-ból)

Az Írás mellett szóló legfőbb bizonyosság Isten személye, aki abban megszólal. Mégis visszasan cselekednek azok, akik vitatkozással akarják a Szentírás szilárd hitelét erősíteni. Mivel a pogányoknak úgy tűnik, hogy a vallás csupán emberi vélekedésen alapul, nehogy valamit ostobán és könnyelműen elhiggyenek, ésszerű bizonyítását követelik annak, hogy Mózes és a próféták Istentől ihletve beszéltek. De erre azt felelem, hogy a Szentlélek bizonyossága minden érvnél előbbrevaló. Mert, amint Isten az egyedüli alkalmas tanú önmagáról saját beszédében, ugyanúgy ez a beszéd sem talál előbb hitelt az ember szívében, amíg a Szentlélek belső bizonyoságtétele meg nem pecsételi. Szükséges, hogy ugyanaz a Szentlélek hassa át a mi szívünket is, aki a próféták szája által beszélt, hogy meggyőzzön bennünket arról, hogy híven adták elő, amit Isten bízott rájuk. Az Igének és a Szentléleknek ezt az egymáshoz kapcsolódását legszebben Ézsaiás szavai adják elő (Ézs 59,21). Az emberi lélek mindaddig sok kétség között hányódik, míg a Szentlélek meg nem világosítja. Mikor tehát annak ereje megvilágosít, többé nem a magunk vagy mások ítélete folytán hisszük, hogy az Írás Istentől származott, hanem emberi ítélet felett a bizonyosnál bizonyosabban állapítjuk meg (nem különben, mintha magának Istennek a lényét látnánk benne), hogy a Szentírás emberek szolgálata által saját magának Istennek a szájából folyt hozzánk. [...]

Mihelyt kivesszük a Szentírást a közönséges könyvek sorából, és méltóságához illő vallásos érzéssel öleljük magunkhoz, mindazok a bizonyítékok, amelyek addig nem voltak elég erősek, hogy annak bizonyosságát lelkünkbe oltsák és meggyökereztesék, azonnal a legmegfelelőbbek lesznek. Csudálatos, mennyire megerősödik hitünk, mikor elmélyültebb buzgalommal gondolkozunk azon, milyen gyönyörű rendben jelenik meg benne az isteni bölcsesség kinyilatkozása, milyen mennyei illatú mindenütt tanítása, semmi földit sem találni benne, milyen gyönyörű az összes rész egymásközötti összehangzása, és minden egyéb alkalmas arra, hogy az Írás fenségének erősítését szolgálja. Akkor pedig még hatalmasabban megerősödik szívünk, mikor meggondoljuk, hogy inkább a tartalom méltósága, mint a szavak bája ragad bennünket a Szentírás csodálatára. Mert nem az Isten különleges gondviselése nélkül történt az, hogy a mennyek országának magasztos titkai többnyire megvetett hétköznapi szavakkal vannak előadva. Hogy pedig ez az erő a Szentírást mennyire jellemzi, az abból is világos, hogy az emberi írások közül bármilyen művészien kicsiszoltak is, egy sem képes bennünket hasonlóan megindítani. Nem kis súlya van a Szentírás régiségének. Mózes sem új Istent talált ki, hanem azt adja elő, amit az örök Istenről a hosszú idők során az atyáktól kezdve mintegy kézzől kézre hagyományozva átvettek az izraeliták.

Ford. Heltai János